

afatibus dimissus est. non ut mor-
tem timeret sed ut multis ante mor-
tem pdesset; Verum tamen cū
quadam die. uenerabilis p̄sul du-
cem familiarit̄ alloqueretur.
dixisse inter cetera fertur; Filium
quem per angelum genui. gaude
ualde in p̄fecto fidei tuę. s̄c̄m multū
memouer. quia inlicitis nuptiis de-
tineris; Et uereor nimis ne arec-
to timere. tali coniugio retarde-
ris; Legitur enim sapientissimū
dicente uiro; Qui in uno offendit.
multa bona p̄dit; Iacobo ap̄lo tes-
tante. quia qui totam legem serua-
uerit. offendit et ait in uno. fac-
tus est omnium reus; Preter ea
in baptismo renouatur homo.
& non ex parte s̄c̄t totus; Ut aut̄
totus in uariis possit. nihil pristi-
ni retinere debet erroris; Quod

31
atq; bene ap̄tū ad manendū circūquaq;
p̄ḡrū montes excelsos torrente inq; op-
tune fluentē. sed & feris & bestis utq; ser-
pentibus nec n̄ & diabolicis habitati-
bus plenū; Sumens ergo secum duos
discipulos suos beatū magnōaldū & theodōx-
ad ipsū locū puenit; Cooperante gr̄a
suis s̄c̄is intercessionib; magnūq; sui pe-
dis sequi. locus ille a feris & uermib; seu
diabolicis inhabitationib; mundat̄ ē;
Et cella facta cepit ibi habitare & dō seruire;
Porro beatus magnōaldus expulsus a scō
gallo ab illo loco demonibus p̄rex surfo
in montē q̄ uocat̄ himulimperc. ibiq; in-
ueniens ursū. p̄cepit ei in nōe dñi ut abice

Liniz. Kath. - Theol. Höl. schule
Cod. A. I/6 (Hs. 1)

deret. continuo audito eius uoce discessit;
Nuncians itaq. hoc latenter beato gallo
recler. grās pariter dño qui saluat
sperantes in se. Interea illis nuncius
uenit indicans gaudentiū nomine con
stanciensi ep̄m de hac uita migrasse;
Et hoc audito unanimes preque defuncti
pastoris p̄ciis institerunt & lacrimis.
eniq. non p̄ multos dies ep̄ta cuiusdā
ducis noīe gunzoms uenit ad beatū gal
lū. postulans ut quantum uis possēt p
peraret ad eū. Veniensq. filiū ei' quē
illi erat unica & maligno spū inuasa
ademonio liberaret. Ille uero om̄ino
interdixit tale qd acturū se ēē dignū.

32
Et adeo refutauit uenire. Iterū. atq.
iterū p̄fatus dux de p̄cans p̄lega
tos eū accelerare. indicauit iā continu
ato puellā triduo sine alimonia p̄durare.
& nisi celeriter ueniret. ipsa spm̄ eū diabolo
exalaret;
Hac itaq. audiens beat' gallus p̄fatur in orati
one diutissimē orauit. & confisus de dñi mi
sericordia & pietate. sumens secū duos dis
cipulos magnaldū & theodorū. p̄fectus ē.
& uenit adducē. Dño igitur grās agens.
uidens puellā a maligno spū ualde cont
rariā. orante beato magnaldo. impera
uit beatus gallus demonio. in noīe dñi
ut exiret. Et recessit in similitudine

aus nigerrim^{is} cū foetore ^{nigro} maligno
atq; eadē hora apphēdētis manum
puellę. eleuauit eā & surrexit sana.
& reddidit eā matri cū gaudio;

Manifestauit autē dñs in hoc signo cuius
meriti  erant beatus gallus
& magnoaldus. typū sequentes beator
apł^{us} p^{etrus} & pauli. iustic^{us} orante
beato paulo apł^{us} p^{etrus} demonib;
qui ferebant simonē magū in aera im
perauit utrū relinqueret. & relictus
ceciderit. sicq; diffusa s^{unt} om̃a uiscera eius
mortuūq; simul cū demonib; ad infer
na deductus iacet. Ita & isti orante
beato magnoaldo. & imperante scō gallo
demon a puella abcessit.

is ita dñō annūtiat p^{ro}curat^{us}. dux iussit
ei dona offerri magna in sup^{er} intapici
gradus pontificalis dignat^{us} & assume
re postulauit. Cui uir beat^{us} respondit.
Ecce testis m^{us} m^{us} q^{ue} ualde amabilis
magnoaldus fuit. qui hoc uidit. qđ
altaris officiū interdixit n^{on} usurpare.
mihi beat^{us} columban^{us} magist^{er} m^{us} non
usurpare. nisi ab eo p^{ro}missus ueniret eo.
Qua deret^{ur} pondus huius regim^{us} quod
offerri suscipere non possum.
Utrum tamen si hoc indubitan^{ter} fieri
cupis. sustine me interim. donec
p^{re}sente sodalē meū cū epta mea mit
tam ad labbarē meū beatū colūbanū.

Et eius cognouero uoluntate. & licentia
habuero. Te demum oblatum onus curae
pastoralis aut suscipiam. Et dux ad eum;
Fiat inquit secundum uerbum tuum. Sicque suscep-
tis donis ei aduect oblatum dimisit eum in pace.
Vir ergo domini beatus magnoadus sumens
quae donata fuerant detulit ad nauem;
Venerabilis autem pater imperauit aduect. ut
iuberet arbonensi praefecto utrumque soldanum
praebere. ad construendam cellulam suam;
Et continuo dux tam manifesto compunctus
iudicio sententis eius. iussit omnia fieri quae po-
poscebat & construere cellulam iuxta suam
dispositionem. Velle dicens pater duci-
ret esset. ascendensque nauem. uenit ad castrum.

34.
arbonense. Praecepit magnoadus ut faceret
currerent omnes pauperes & egenos quoscuque
inuenire possent. & dona quae aduect datus
deulerat illis distribuere. Cui beatus
magnoadus dixit. Pater omnia quae precepisti
liberum animo complebo. Sed habeo uas
argenteum preciosum uisum reserue illud. ut
sacrum uas ministerium domini certo faciam.
Ille respondit. Fili. usque possides. cum ceteris
pecuniis pauperibus; offerre curato. nec
tariis inueni. ut exemplo salubrem
memoriam reuerentis. Beati patris senten-
tiam. quam penitentie postulare. praesumam
praeiudicium. Argentum & aurum inquit. non est
tibi. audiens beatus magnoadus. gratias

dō dāam uiri iussione. om̃a pauperi
bus erogant: Et hūc expleis reuersis
addilecty solitudinis locū. & ceper
construere cellulā cū ingenti prudentia;
am non multo post tempore. misit
eptam beat gallus ad iohannē diaconē
rogans eū ad se uenire. Qui cū uenisset
adeū. erudiuit eū diuinis libris scientiis.
& coopante grā dī constituit eū corā
duce plenū scientiis & uirtutē atq. diui
narū scripturarū intelligētiis dicens:
Hic ē indigena n̄ uicinarū locorū cui me
rito testimoniū potest aptari qđ uiro
deceat. diuino eū credens electū iudicio
uobis offero pmouendū; Cūq. hac

35
attestatione uir scīssim' iohannē lau
dare. dur cū cū electione populi
uelle. nollet. collecta congregatio
ne ceterorū epōrū pontificatū constan
tinenis ciuitatis ei tribuit.

Immo a uicinis epīs ductus ad altare
solempni. benedictionis officio. ordi
naueru it antistitē. Doctor itaq.
uenerabilis his p̄p̄ratis. memor
scī uiri p̄ph̄etis colūban. deducōnat
officio beati magnoal. di. futurū
aestamaciensi epō^{ia} fore inter mul
ta salutaris consolationis ūba. hac se
pius inculcā. ut beatū magnoaldū dēnt
iā cū eo om̄v ueneratione sublimis;

Congruo tempore adueniente: inueni
quadragesimalis: ieiunium primo sabbati
ieiunio prope rato diuino cum commendare
iudicio: addiaconatus officium pagendum.
Cui iohannes episcopus respicit. Magister: pa
terna sollicitudine metu his dictis
cum relinquitur ^{ut} adueniente ieiunium
quadragesimalis quatuor temporis
futuri faciam quod oportet; Quod audito
beatus gallus paterno honore omni
necessitate subsidio: relinquens cum
iustissimo magnaldo ingenua uenera
bili patri familiaritate confisus: cum
multiplicato commendauit amore;
Puerum autem sancta solempnitate uenturi

36
quadragesimali: beatus magnaldus
accepta iohanne antistiti sacra bene
dictione diaconatus officium reuersus
cum gratiarum actionibus domino relictis ad cel
lulam beati galli abbatum.
Operum autem tunc temporis beatus gallus
et magnaldus edificare ecclesiam: con
struere monasterium: mansiones peregrinorum
ad commendandum fratribus preparare: sus
culta sigiberna regis adiutorio adduci
gunt: Construere quoque monasterium
iure magnitudinis fratribus co
adunatos doctrina et exemplis ad
seruorum desideria conentantur;
Ormarum puerum ex alamarum genere

curiose. et ceteris. atq. iuxta doctri-
nā magistri colūbani. disciplinā
grammaticē artis seu ceterorū diuinorū
librorū cū erudientes magistrū scolę
constituerunt; Dic quā. dā itaq.
dū post laborē matutinalis officii
quiescendi grā lectos suos reuiderēt.
primo diluculo uirū dī uocauit
magnōaldū diaconē suū dicens illi.
Instruē. sacrę oblationis ministrū ^{erū.}
ut possit diuina sine dilatione celebra-
re mysteria; Et illc; Nū inquit
tu pat. missā celebrabis? Dīc ergo
ad illum; Post huius uigilias noctis
dñm cognoui p̄uisione & patrē meū

colūbanū de huius uite angustii. hocie
ad paradisi gaudia cōmigrasse.
Pro cuius itaq. requiē sacrificiū salutis
debeo immolare. Edigno pulsato
oratoriū ingressi. p̄stra uerunt se in
orationē & coeperūt missas agere. & p̄cib.
insistere. p̄cōmemoratione beati colūbani.
fuitq. sacrę deuotionis officio. uenerabilis
gallus dī. ad magnōaldū diaconē.
tibi non tibi graue uidetur p̄sicionis
meę pondus. Secū arripit uia & ita lū
p̄sicio. p̄transiensq. usq. ad monasteriū
qd̄ bobū nominat. diligēt. p̄q̄rto.
quid actū sit circa abbātē meū;
Nota ergo diē & horā. ut sic cōperis

esse defunctū. possis agnoscere urū
uisio mea ueritatē subleuatur effectū;
H. ac et go omnia sollicita inuestigatione.
p. discens. regressus nuncia bis mihi.
Diaconus ad pedes magistri p. uoluit.
ignotū sibi tē tē conquestus est;
Sed uir benedictus uoce blanda. eū
reuerēter ammonuit; Perge inquit
& dñs dirigat gressus tuos; Hac conso-
latione roboratus p. doctoris. alum-
nus p. cepto paruit. & accepto benedic-
tionis uaticinio uia festinanter aggressus ē.
Memor pph. & beati columbani. qui
asserunt eū uenturū ēē ad sepulcrū
suū in italia. & cābit tam suā assumere

38
semq. gallū p.ā absolueret;
Cūq. puenisset ad locū monasterium
inuoletat inuenit omnia ita corrigisse
sic p. q. suo p. uisionē fuerant reuelata;
Mansit autē una nocte ibi. & accepit
a fratribus eptam ad beatū gallū con-
tinuatē uenerandi transitū colūbani;
Qui & baculū ipsius. quē uolgo caput
tā uocant p. manū diaconi transmiserat
dicentes; sem abbatē. suū ante transitū
uississe. ut p. hoc notissimū pign' gallus
absolueretur; Dimissus. aū ab illis iter
accelerauit. & p. speret in omnibus agens.
die octaua p. uenit ad sem patre. ferens
eptam absolutionis indicium;

Lecta epta scilicet gallus lacrimas profudit
uberrimas: ex collectis fratribus causas
memoris aperuit. Deinde tanta uiri
memoria precibus sacris et sacrificiis
salutaribus frequentarunt.
inter cetera commanens beatus magnus aldius
cum sancto gallo se rexit annis x. propter
inter ab Italia. Decimo uero anno uideri
eum infirmari. Et febrius restrictione
linguescere. misit nunciu ad iohanne
et stanciu ueniens ecclesie presule inuitans
eum ad beatu gallu. quia uide infirmi
tate iam febrius detinebatur.
Audientis ergo episcopus eum infirmum. uelociter
procurat corpus partes in illas. Cumque

39
propter opido arbonense iohannis presule appropinquat.
beatus gallus a febre uide ualde fatigatus.
explexis annis suorum. nonaginta uero
senectute bona. scilicet illa anima carnis soluta.
et bergastulo seculari liberta.
Itaque presule presule aulicis beatus uiri ab hac
luce discessit. filii et uulani puenit ad locum
ubi eum corpus iacebat. Et presule uero obsequiis
terre uirum cubato magnus aldo facta
oratione et benedictione. sancti uero eum cor
poris sancto imposuerunt super equos. id est
ros et absque freno et ducem eos dimiserunt. ut
ubi dominus iuberet. Et qui uide uoluntate fieri
resisteret uero manus et neque adderit neque
ad sinistra declinaret. recto itinere

puenerunt ad cellā quā uir dī sibi con
puxerat; Et cū puenissent ante oratoriū
fretū sunt; Depositoq; serāto discēpti eū
magnō aldu & theodorus eleuantes scē
corp' intuler' in ecclā & ante altare posuer';
Deinde parit' cū epō orationes congruas faci
entes sepelierunt eū. Epō autē ppruine
ante ^{liquit} ~~relinquens~~ beatū magnō aldū &
theodōx nec n̄ & otmarū uirū pulcher
rimū. cū ceteris frīb; n̄ plurimis. ad custo
diendū scī uiri corpus;
gūt p̄t' genitū ut cōpleretur pphēa
beati colūbani qd ante p̄dixerat beato
magnō aldo uenitū fore de sepulchro scī galli;
O tūc pessim' dur. & erchō aldu p̄fect'

consimilis eius collecta multitudine p̄p̄ti
uallauer' ipsū coenobiū & uaginatis
gladiis frangentes ostia & sumentes om̄a
que ibi reperer' in auro & argento &
ceteris utensilibus; Nec n̄ oratoriū in
gressi frēger' sepulchrū beati galli. pu
tantes ibi magnū thesaurū absconditū ēē;
Ut autē nihil in eo inuener' relictā ossa bea
ti galli inhumata. Intēfecer' om̄s quos
reperer' p̄ter beatū magnō aldū.
& theodōrū quos & u' flagellatos ac
uulneratos atq; dispersos relique
rant iacentes in atrio; Audiens hoc
buso noīe constanciensis ecclā p̄sul.
qd inolatū ē sepulchrū scī galli. cete

inter preerat ē partes inullas. & ueniens
illuc. inuenit coenobiū desolatū. altaria
nudata. beatū magnoaldū & theodorū
vulneratos qui sacri corporis reliquias
tumulo restituere uolebant. s. n. ha
bebant uires. Tē p̄script̄ ep̄s mīa mor̄
sup̄ eos consolat̄ ē ualde. & sacrum corpus
beati galli cū suis clericis uenerabiliter.
cū psalmis & ymnis & ceterisq; orationib;
in eodē sepulchro recondidit. fossā t̄ra
repleuit; Data ergo benedictione
duobus fr̄ib; magnoaldo & theo
doro largitus eis de sua uestimēta. necn̄
alimonia p̄bens. dedit eis licentiā ubi eis
p̄ficiscendi. dñs dispositū ē h̄bere & uenendi;

41
Misit aut̄ p̄ otmarū p̄clarū uirū. q̄ fugam
iens euaserat. & accersiuit eū. & cōmen
dauit illi locū. donet ap̄ ip̄ino q̄ tē tēpo
ris maior dom̄ uocabat̄ int̄rogare & qd̄
de ip̄so coenobio fieri uellet; Ultio di
uina uen̄ sup̄ erchonaldu. auctore hui
sceleris & otuwinū ita; Nā n̄ p̄ multū
temporis. misit pipinū exercitū copi
osū ad deuastandā alamannox p̄uinciā.
suzq; diuioni & franchox subiugandam;
Cumq; tota t̄ra hostili repl̄etur incurso.
otuwinus & erchonaldu. nescientes qua
parte se flecterent. semetipsos gladio
int̄fecerunt. quaten̄ ultio diuino in
eos p̄fecta. collata signa manifestarent;

agnoaldus itaq; & theodorus pstrauerunt se sim-
inatione dñi miām implorantes. ut dis-
poneret iter illorū scdm suā uoluntatē par-
tibus orientis. Neq; si fraudulenter abse-
dentes beati patris corp; relinquerent;
Memores iterū pphasie beati colūban; qd dī-
uenturū fore beatū magnoaldū in herē-
mo orientali ad fontes alpiū iuliarum.
ubi beat; narcissius ep̄s tolesan; ciuitatis
iussit diabolo draconē mīficere. quando
scdm astrā ouertit ad fidē; Sequenti s̄
noctē puisione beato magnoaldo demon-
stratū ē. infiducialit; pgeret; dñi ad m̄zcu-
lū sibi semp nōssa; adeē. Facto igitur
mane iterū orationib; attentiū exoratis.

42
ut dñs eis demonstrare; uia. & iter comodū.
quomodo uellet eos illuc ueniendi;
Adueniente ergo meride. p̄stet qdā ex ipso
pago adueni nomine totū qd iā audita ha-
bebat famā beati galli. & idco causā orati-
onis ueniebat ad sepulchrū ei; ferens ardentē
cercū in manu ei; quē cercū miro modo
illuc attulit. scilicet ut quando noctu p-
ficiēbatur. ceruus ardebat & nullomodo
aucto extingui poterat; Die autē ue-
niente lux ab ipso ceruo p se ilico subtracta ē.
Quq; uidet; eū magnoaldus & theodorus
uenientē. cercū quippe p ardorē m̄zme
manu am̄grata obuiauer; ei. & interro-
gauer; unde ueniret; At illē p ordine

unde erat. & quomodo ei reuelatū fuit. ut
uiscitare sepulchrū beati galli. Immo
eos quos inuenire uelle p̄ficisci. partib;
orientis. recto itinere ducere usq; dū
adlocū desideratū uenirent; Illi hęc au
dictes p̄strauer̄ se in orationē. dñō grās
referentes. q̄ tale ducē eis ostendere
dignatus ē. ut neq; p̄ angustā uia eos
errare p̄mitteret. Et tunc demū
susceperunt p̄b̄m deosculantes
eū duxer̄ in eccl̄iam ad sepulchrū
beati galli. Facta q; oratione duxer̄
eū in ospiciū suū tribuentes ei p̄ut
poterant necessaria. & conuiatores
eligentes. sic q; p̄fat̄ p̄b̄ ut p̄noctans

43
cū eis orto mane orantes corā sepulchro bea
ti galli. & benedicentes dñm atq; uale dicens
fr̄ibus qui ibi erant. simul p̄fecti sunt;
Accipientes iter iuxta lacū brigantiv. usq; ad la
cū qui dicitur brigantia. ibiq; morati s̄
dies duos; Tunc illis ibi manentib; cecit
quidā qui multorū hominū cognitiōi pago
nullo notissim⁹ erat. obuius erat beato
magnoaldo. postulans ab eo alimentū.
Ille remittens sentencie apostolicę dixit.
Non sū ego dign⁹ me equiparare sup̄ sc̄itati
q̄ dicit. Argentū & aurū non ē m̄h. sin
nomine ei qui ei ipsā potestātē dedit.
ut faceret qd̄ fecit & cecū inluminauit.
aperire oculos tuos implo ro ut ui

7
Admones porationē domni & magistri
nri galli. de loco quē ipse elegit ad con
struendā cellulā. Nōb ergo pmutante
dnō oportet hac nocte hic manere.
Et tūc ad theodorū. Fr̃ theodore tuū ē
orare & dñi miām implorare. ut nobis
auxiliū pbeat ad eiciendos uermes de
isto loco & demones qui in eis latitant.
q̃ uo atē ē iste locus construendus.
Ideoq; oram' parit' ut dñs nos exaudire
dignetur & mundare istū locū qđ est
ab hominib; ppter timorē uermū inhabitabile;
Et hęc diē pstrauerunt se in orationem;
Dū ū orarent egressus ē foris deopido uer
ms magn' qđ dicit' boa. & impetū faciens

45
sup' beatos uiros iacentes in oratione;
Pr̃ter ergo tot io qui eos ducebat uidens eū
exclamauit uoce magna dicens. Heu me
qđ huc uos adduxi. Et in fugā uersus & cū eo
qđ cecus fuerant festinabant ad arborem ut
se liberarent. Itaq; beat' magnus albus & theo
dorus confisi de dñi miā; Surrexit magnus
albus theodoro orante. & faciens signū scē
crucis corā se arripens qđ caputā quam
a beato gallo acceperat & crucem quā secū
portabat. p̃ter in cursū uermi & dixit;
Impero tibi in nomine dñi mei ihū xpī. ut hic
iaceas. & diabolus qđ in te latitat ipse te interficiat;
Et cū hoc dixisset p̃cussit eū cū caputā in
caput. & statim crepuit mediū. & mortuus ē;

Ceteri uero uermi q̄ in oppido & circa ipsū
opidū morabant̄. om̄s in fugā uersī. & n̄
quā cōparuerunt. sicq̄ mundatus ē locus.
& morati sibi unā ebdomadā dñō gr̄as re-
ferentes. q̄ eos exaudire dignatus est;

hcodorus itaq̄ ut uidit tā magnū signū
factū ad dñō. & ab eo magno aldo. surrex̄
& eleuatis manibus ad celū dix̄. Dñe d̄s
om̄p̄s qui fecisti celū & terrā mare & om̄a
quę in eis s̄ tibi gr̄as refero. te inuoco. te adoro.
tibi laudes psallo. q̄ nos liberare dignat̄ es.
atamo periculo. & tali deuotione uermū;
Itcū hoc dixiss̄ cucurrit ad beatū magno
aldū flexis genib; osculat̄ ē pedes ei & dix̄;
Uere inuocaberis ultra magno aldo si magnus.

quōtib; dñs tantā grām intulit ut p̄t̄ iste
locus purificaretur. n̄ solū a uermib; s; & a
ademonibus; Adhęc beatus magno aldo.
Noli dicere fr̄ n̄ sū magni s; m̄ seruū s; uox dī.
Tūc ergo orationes exaudire s̄ ad dñō. & id eo n̄ meis
meritis. s; dī iussione isti uermes recesserunt.
Nunc autē uoca cū uocor̄ n̄m & pur- gem̄ locū
istū. q̄ dñs. uult eū p̄parare ad edificandā
cellā. Tō 10. autē uidit eos. ambos
incolomes ēē. descendenti de arbore ad quā
ē fugerant & cū eo q̄ cecus fuerat; p̄strauit s;
ad pedes eorū & ait tō 10. Uere dñs ē. n̄ illo
costo q̄ beato magno tantā grām intulit.
ut uisui cāputta tale signū mandātū faceret;
Nē ergo fiduliter ducā uos p̄deserta & an

gusta loca usque ad locum quem electum habetis
ad munendum. quia ideo tantam ad vos
ecessam potestatem ut puram merita diversa
hanc loca purificentur. & que non sunt habilia.
domo inuenire habitabilia efficiantur;
Respondens beatus magnus dominus. Presentem
ebdomadam hic murem. & edificem ora-
culum parvulum. aduocat populus ter-
restrius. qualem maiorem eis dominus conferre
dignus est in isto loco. manserunt ibi ipsi
ebdomadam. Tunc vero cucurrit pui-
cina loca sibi cognita ad homines qui ibi
morantur. & diffamans hoc signum;
Venerunt ad illum locum & attulerunt alimona
sufficientia. multis ualde ammirantes de tanta

47
uirtute dei. & plurimam predicationem beati
magni. ad fidei conuersi. & baptizati. apud
torrhone. & diu gratias agentes manserunt ibi
colentes terram illam. Transactus tribus diebus;
illis practantibus in oratione. die autem laborantibus.
Cum uero tertia nocte aurora diei surgen-
tes celebrare uellent. subito demones in
aere uolantes heulantes cum magno stre-
pitu & fremitu uoces impetentes. atque im-
petum quasi impetum super torrhone prebri-
facientes clamabant; Tu uirum senioris
nostri & nostri utquid induxisti uirum istum cum so-
cio suo. qui & nos & membra nostra per qua
multas annos lucrabamur. a loco isto euellit;
Magister. cum illos semper noscum suis maleficiis.

sic & iste inuocato noīe dñi uincere cōsueuit;
Iste ū nō solū nob̄ mēlipsis. uerū & iā in mēbris
nr̄is cū terribile noīe adonay uictos habet
& expulsos; Hoc audiens p̄fat' p̄br̄ to l ro.
treme factus. tam munens se signaculo
sc̄e crucis. festin' p̄tē ad uirū dī & indi
cauit illi quē uiderat & audierat;
Tunc bellator fortis & electus dī pariter
cū theodoro p̄stauit se in orationē. & hui
modi uerbis dñi deprecatus est dicens;
Dī om̄p̄s ineffabilis. & inestimabilis. q̄ nos sc̄dm
miam tuā nō sc̄dm merita mea a membris
istoz demonioz. & uenenis morasferis illoz
eripere dignatus es. tu audito placido has
anob̄ suscipe p̄ces. sic suscepisti magistri

48
galli. & iube hos demones hunc locū desinere
ut sit sc̄ificat' in honore nom̄is tui. cotidie
cantibus gallis. Et surgens ab oratione.
egredientesq. de oratorio audierunt eos
clamantes & euulantes. atq. dicentes;
Tumagne tria nom̄a pōnas in capite tuo &
cū trinitate nob̄ tanta mala obicis.
Et tu theodore. quid tibi ē nob̄ scū.
Uenient dies quando non habis magnū aput^{be} te.
& tunc pugnaturi erim' aduersū te. p̄uor
as errores. homines terre illius aduersū
te excitantes. Sc̄s ū magn' respondens dixit.
Miseri. confitemini si scitis sc̄am trinitatē dī.
Et illi dixerūt. Sc̄m' aā ineffabile ē & inmensū.
Et p̄beatus magn'. Nunc aū quia confessi estis

scam trinitate impetro uobis non meis me-
ritis si p[er] mensuram potentiam trinitatis in hunc
locum deferentis in montes desertos scatis
ubi dñs ueluenit & huc reuertendi ulte-
rius potestate non habeatis. Adhuc uoce
communis demones dixerunt. Heu q[uo]d faciemus.
Aliū gallū hic habemus. Iste gallus prior
est priori quia cū scilicet gallicinus nos & in-
bia nra parit dicit. si nec in heremo per-
manere possit. Porro exiit die t[er]tia ple-
nit[er] ab cesser[unt] & in fugā uerit[ur] ut postea ibi
nō p[oss]ent. Sicq[ue] factū ē ut ab illa die omēs
homines in illo loco tranquille habitare possint.
is na gestis beat[us] magn[us] duxon[is] d[omi]ni ad theod[or]u[m];
Dō grās s[un]t q[uod] demones recesser[unt] nūc bonū ē

49
ut locus iste a[n]te custodit[ur] & construct[us]
sēificat[ur] p[ro]pulus istius loci q[ui] deminceps
uenturus ē hic ad adorandū. poti[us] quā ad
ueniendum. Theodorus respondens dñi.
Mi domine. iuxta p[re]ceptū tuū facio sed ut
iudicio te consolidatū in locū adō tibi elec-
tū. uenio ad te & uisitabo te. Plantes;
Istis die t[er]tis uale dixerunt. seq[ue]nter inuicē de oscu-
Pfectus ē beatus magn[us] accepto secū conui-
uatore & ducē itineris tot[um] p[ro]p[ri]um relin-
quens cū theodoro c[on]t[ra] qui uisū recepit;
Itaq[ue] cepto itinere transiitq[ue] flumīne p[re]ter-
recto transiit sic cū uitor ducebat. sicq[ue]
uenit ad locū qui uocat[ur] ep[iscop]atu[m] & inue-
nit ibi ep[iscop]u[m] s[an]c[t]u[m] augustu[m] undelicensis eccl[esi]e.

nomine uiuetherp. Tunc igitur ppter no-
ticiā quā in epō habebat p̄fessit beatus
magnaldū uenitq. ad p̄fati ep̄m & nar-
rauit ei om̄i de scō uiro qui uiderat & au-
derat; Pr̄terea. aut̄ ep̄s interrogauit de qua
origine eēt. Et respondit p̄br.

Domine sicut audiui theodoro qui nunc
ē relictus. ad eā putauit. de thibernia p̄uin-
cia ē ortus. Ut aut̄ audiuit ep̄s eius famā
bonā. suscepit eū benigne. ep̄q. cū eo loqui.
& moratus ē cū eo paucos dies. sciscitans
ab eo cotidie de beato colūbano & gallo.
& de uirtutib; eorū & conuersatione. & finē
uitę eorū. ac de uirtutib; quas fecerunt.

Deinde interrogauit eū ubi uoluntas ei

58
esse p̄ficiscendi. Respondens beatus magnaldus.
De nō disponente directus sū ad locū quocumque
fauces. ubi p̄pe sunt fontes iulianū alpū.
& ubi draco fuit qui iubente narcisso epō
a diabolo interitus est. Quatenus annu-
ente dño quicquid ibi edificare poterō faciā.
Nunc igitur paternitas tua decernat. q̄modo
tua uoluntas sit me igr̄ndū q̄m actum
imperū p̄p̄i animo de te agere. sicut
mihi dñs reuelauerit post tū;

Ego iā senex & gressus cupio multo
meo tempore illū locū uisitare. & dñi
adseruicium p̄parare. exemplum sequens
domnū meū colūbanū & galli.

Adhuc uiuetherp ep̄s respondit. Locus illic

ualde angustus & inhabitabile & diuersa
fina ibi morant. Idcirco apres. p^rimum
urii. & p^rpt illoz multitudinē. domi
rex pipinus ad suā uenationē exerceen
dam saltū illū tēx. Verinet & pluri
mu & diuersi generis ibi morantur.
Beati magni arripient statū boni pastoris in
icu dū. Pat. tale ministeriū habuer
magistri mei columban^l & galus. utq^lndo
ad talia loca uenerunt. dñs n^r ihc xpc
fecit diuersi generis. & uermes poratio
nes illoz ilico expulit ab illis locis.
Simili ego credo qd dñm n^r p^rmittere
cos manere in ipso loco dū aduenero;
A dquid ut au uerbis illius uitherp^l ep^s.

51
& dedit ei solamina cōboz. pbeni ei con
siliū uiatorem totione p^rbm. & lucet
tineri^{p^r} qui cū ducerent ad locū ad sibi
destinātū. Cūq^l uenirent ad locū quocūq^l
caput equi. luebat ibi in uno loco an
gusto draco magn. qñ p^rmaurbar
ullum hominē pillā uā transire.
Cū ergo beati magni iā p^rpt ipso loco erat.
dū ad totione p^rbm. fr. construam^l
nob^l in hic tabernaculū hac nocte
manendū. & orem^l dñm ut expellat p^rte
semē membrū diaboli. ab isto loco
atq^l aditū p^rmaurbar dignet^l nob^l ad p^rpt
randū. fecer^l itaq^l ut impetauerat. & p^rpt
serunt ibi; In tota aū nocte illa n^ressū

beatus magni orare. & dñi miām im-
plorare. ultraconē subuertere dignare.
Circā u^{di} meā noctē surgens beat⁹ dū ad t^ho^h
Mittit meū hominē q̄ me ducat ad locū
ubi draco iacet. Et respicit t^ho^h.
Timeo igit^r si illuc adduxero. ab eo di-
uorē. Adhuc uir sc̄s. Sid̄ p̄ nobis.
quis contra nos. P̄gamus ergo fiduci-
alit^r. quia q̄ liberauit dāzele de lacu
leonē. potest & me eripere. Ille dema-
nu huius bestie. Itaq̄ cū hoc dixisset. misit
imperā suā panē sc̄ificatū. & manu sua
sumens picē & resinā atq̄ cāputā sc̄i galli.
crucemq̄ in collo suo appendens. preterit
& dixit. Ds̄ omps q̄ eduxit me de regione

52
longinqua. ipse sic tibi famulo suo. mit-
te angelū suū meū qui me liberet ab ore
ipsius draconis. & ostendat nob̄ locū salu-
taribus desideriis aptum;
Et hæc dicens misit se signaculo sc̄e crucis.
& de panē sc̄ificato misit in os suū & paulolū
aque. sicq̄ uenit ad locū ubi draco iacebat. re-
linquens om̄s socios in tabernaculo p̄ter solū
ducem muneris. Cūq̄ uidisset eū draco illico
surrexit. impetū faciens sup̄ eum. Ille ha-
bens in manu sua picē & resinā. preterit in os
eius inueniens. Adiuua me dñe ds̄ meus.
Et cū hoc dixisset confectū draco cepit ardere
& mortuus est. Ut uidit ille qui cū eo erat
hoc actū. surrexit continuo. & puenit ad so-

Linz, Kath.-Theol. Hochschule
Cod. A I / 6 (Hs. 1)

cios & dixit. Surgite uenite & uidete.
quia iste magnus uir draconem habet mortuum.
Surrexerunt ergo & inuenerunt beatum magnum
iacentem in oratione. & gratias domino refert nomen.
Dignum quippe erat ut quod diuino inchoabat
amore. instantissima prece domino comedaretur.
Quod dominus sic posuit beati narcissi episcopi. diabolum
iussit interficere draconem. Ita & per manus
tanti uiri. socium eius fecit interficere;
tulerunt autem draconem mortuum. descenderunt
ad rupem de qua idem draco impetum facere
natus est super sanctum uirum. prout totus homo dixit;
Gratias tibi agimus domine. qui tale nobis uirum & tam
magnum ostendere dignatus es. ut per merita
sua ista loca purificentur. efficiunturque.

53
habitalia que antea erant inutilia.
facta uero oratione transierunt illum angustum lo-
cum. & uenerunt per uiam iuxta licium flumen. ad locum
speciosum qui non habebat nomen. erat tamen
planities bona. Habebat autem beatus magnus
diaconus pendente in collo cruce. in qua
continebantur reliquie beatorum dei geni-
tricis marie. & deligno sancte crucis. atque
sanctorum martyrum mauricii & sociorum eius. nec
non beatorum confessorum colubani & galli.
Inuenit ergo super prefatum flumen. locum ualde
honestum. & formosum. in quo loco arborem
stantem pomiferam ualde decoram. suspenditque
cruciculam in ipsa arbore. & uocauit presbiterum
totum conuentumque. prostrauerunt se pariter coram cruce

cula in oratione. Tū uir uenerabilis beatus
magnus huiusmodi preces emisit. Domine in ihesu christe
qui per salutem generis humani de uirgine
nasci & mori dignatus es. ne dispicias deprecationem
meam si permittis nos construere in hoc
loco oraculum in honorem genitricis tue.
Et para hic habitationem tuis seruicibus aptam;
Facta uero oratione coeperunt construere funda-
mentum & edificauerunt ecclesiam; Qua construc-
ta inuocauerunt uenerabilem patrem episcopum ut ueniret.
Et cum dñe & hęc marie consecraret;
Uenit ergo pater episcopus ad ipsum locum ammirans
ualde quomodo illuc uenire possent.
Huius per gratiam dei & dedicauit ecclesiam in hono-
re dei genitricis marie & sancti floriani martyris

54
ris christi & sic administrare coeperunt ad laudem
christi in illo loco diuina officia;
quoniam cum fama uirtutum quas dominus per beatum confessorum
suum merita pie querentibus exhibere dig-
natus est ut longe lateque circumpositarum mulierum
aures populorum coeperunt undique alacri de-
uotione. ad tanti patris suffragia postu-
landa concurrere. eundemque locum obscurę dig-
nitatis memorie. cellam sancti magni nunc prepa-
re. & multiplicibus substantiarum suarum possessio-
nem amplificare donatus; Cumque res hac
largitate fidelium accidissent conlatro se-
cessit beatus uir propter multitudinem populorum.
et pergit ad uicina loca supradicta. loca
que uocantur fauces quatenus ibi familiariter

locū dñō annuente sibi ē tñ uerū adinam nō.
Relinquens p̄sū p̄t n̄ tormone in cēla
populū ibi uenturū custodiendū. / populū
Vocauitq̄ ipsū iocū sinagoga idē ēgregatio
Ergo cū circa rurā hē cūcū quātionis sunt
adparz. v. locū uenit et insup dicto loco re-
q̄scit. subito demones amonte ueni nō
cū mag. o. itz. p̄u deuertit montis p̄r
ma q̄i una uoce uocauer. uios v. pelago flu
uilethi cū itemes q̄i nominati. Cūq̄. & h̄
quocūq̄. uis p̄tū si cū p̄spendit. tñ. aui
ipsi demonte. Surgat inquit nob̄ inai
unorū. u. q̄t r̄grinu istū pessimū. & ma
gu. cū cūm dēh. scūēb. qm̄ ipse more
galli sui simula. ra nā cē. a. & populū

55
q̄i nos sequebat̄ p̄sē auctin. insup &
diacones n̄rōs int̄ fr̄. Cōm^{on} tñ aū mura
quā patim. & uia uirib. p̄sentē hēstem
cōmunē anris tē munis fundat̄ expellari.
E contrariū. & p̄rundo respondet. hēu
q̄t de uirū narratis angustius noscē n̄rū
p̄cipim̄ calumni. Nā anḡs ei uā nos in
pelago p̄mit. & nec ausi sum̄ expel. u. tñ
sire. nec quic quā ei contingit. quia inuo
cato nomine dñi. anḡs cū flagellis signis
nos flagellat & recedere cōpellat.
Q uā p̄r nec uob̄ p̄desse ualem̄. nec nob̄. q̄ tñ
fortis bellator. ē iste. uirū uersit. salū
nec fimbriā uestimēti ei superare queant.
H is auditis uir dī beat̄ magn̄. mura se un

diq. signaculo scē crucis. & dñi illis.
In nomine dñi mei ihu xpi n̄ p̄meis meritis.
s̄ p̄merita beati galli confessoris xpi adiu-
ro uos ut recedatis de isto loco. & ulterius
nec hic manere nec remanere ledere p̄sumatis.
Et his dictis festin̄ rediit ad ecclesiam scē marie
quā cōstruxerat. narravitq. totioni p̄bō
om̄a que audierat in illo loco. Cūq. uolu-
issent uesp̄tinū temp̄ psallere. audire s̄-
dire uoces demonū p̄montiv̄ summat̄.
q̄si discedentiv̄ heulāt. cū terrorē cōfusi.
Et tunc audientes serui dñi p̄strauer̄ se in o-
rationē. dñō laudes & gr̄as p̄soluentes. q̄ eos
libere dignat̄ ē de errorib; malignorū
spiritū. Sequenti uero die beatus magnificus p̄bō

56
tollone regressus ē ad p̄fatū locū. & ibi cōstru-
ere cepit oraculū parvissimū. Accersitq.
est atozzone vincter̄ p̄ ep̄s & dedicauit
ipsū oratoriv̄ in honore & sub noīe scī saluatoris.
quoniam tanta uirtutē p̄fessionis in
ma qua dñs illo loco exhibere dignat̄
est. ut die p̄ nota factas q̄dā religio-
sorum indisciplinat̄ in memoriam comendat.
Quidam enim amore succensit p̄v̄. & in
reclia obiecta obtemperat. illud uero de
a nocte horit̄q. monitus. assidue obtemperat.
Idcirco itaq. uenerabili patri que necessaria
erant. & idcirco genitib; p̄fate ē p̄fate p̄fate
therp. ad gloriosū. & p̄p̄m. & quoniam
reporis genitib; totū galli. & reg. & dñi.

cū eptam portauit. beati columbari. q̄ ad lotha-
riū dū res flagitauit. p̄c̄s unū gallo & magno.
cū flentib; in regno suo. ut eos benigne p̄mor-
dū foret. & in sa. fam. loca p̄ oportuno foret
in. uertede tribuere. Sed hoc lotharius
nyme adimplere uoluit. p̄t̄ diuersa. in
cōx dī a festatione. Fia. rei p̄t̄ in ore & p̄t̄
cionē fūi sui kar. lo. muni. q̄ p̄t̄ dñi relin-
quens temporali. regu. gl̄e p̄pam. mona-
stio. & tribuere. q̄ elemosine sue largitate
nec. & p̄p̄e. onē p̄fati epi ipsū locū sublimi-
re. maliq̄ solatio dignaretur. Cūq̄ gloriosus
princeps. accēssit. eptam cōpunctis expa-
one fraterna. diligenter exquiret. cept̄
qualis ille locus. & quē p̄fati epi postulasset.

Tunc dux eius nomine guntio expulsi sanguine
se & cetera. respondens dicit. Verū domine res
ille locus tenuis quidē ē facultate. & opum
in p̄dicie uermū de esse aduenient.
quia plurimi cerui. cum mulgē. & in
nuli. ibi. & q̄ dūsi morantur. Urse. quoq̄
ac lupae multitudine plurima.

Tunc ep̄s cep̄ narrare de uirtutib; beati uir-
q̄ modo dñō adiuuante draconē mittere.
Cū & ceteras uirtutes quas dñi p̄merita ipsius
& orationes in illis locis ostendit dignat̄ ē.
& quomodo. uermib; locus ille. & mundat̄;
Hec audiens gloriosus rex pippin̄ cōmotus
ualde. animo dicit. In uirtute cōperi. q̄ quā-
uis ille locus tā tenuis sit facultate. tamen

pmemissam unum electum eum diffamatum rumore.
Sicuti auditum habemus in locum esse ubi corpore beati
galli requiesceret unda dicitur. Inquisiunt ergo ap-
osto-
lino guntione quomodo in uicina loca ponuisse
tribunarios inueniunt deinde pago. quod tunc
annuatim redditibus regis inferre debebant.
Inueniunt in ipso vicino loco pagum quod uocatur
gettinstein. sibi per omnia annuatim tributa persoluerunt.
Inter cetera ergo munificentie sue dona que
imperiunt beato uiro. dedit et totum ipsum sal-
tuum cum marchia firmitatis. que in epistola
sua fecit scribi. & uicigalia c. xiii. que
ex prefato pago inferre debebant annuatim.
quatenus pmemoria beneficiorum eius prope
ibi permaneret. Et nec uicquam ex successoribus.

58
ex successoribus. Et cum obsisteret uicem
boni. fecit etiam ibi sunt firmum in epistola.
atque ut mos regum eum spectata reuerentia
causela. Quatenus deinceps ita ipse dicitur
ueret. quia omni loci. sicut marchia etiam
in eodem saltu ad sanctam mariam & ad sanctam ap-
pugnam traditionem absque ullius uoluntate
perit episcopus uicem omni. fecit etiam ibi oblatum
auctoritate. Huius regis potestatem uicem
adoratus solacium & sublimem honorem
peritque donis optimis beato magno regi pip-
pino. & cum ad patriam regressus. Inueniens
beato uiro ea cum omni diligentia dantesque po-
testate. ut in loco sibi commendato ad supplendi-
das beate marie exaltationis & sancte ap-
pugne

ordine canonica instructa una. Ex illo tem
pore ipse locus ab eo uir magno exordiu
sententia accipiens. uenit ad. au & sublimat
a pontificibus; augustensis. xpi nom usq; hodie
ibi laudabiliter dilatare n̄ desinit.
is itaq; plibatis cū audisset theodorus q̄ apud
castrū capidonense morabatur. beatus magnus
consolidatū in loco quē dñs disposuerat. cepit
ppetare partes illis. ut uideret qualiter
& quomodo dñs annuente in his locis mo
raretur. Vt aut ad eū puenit salutantis
se inuicē & de osculantis oculos pariter &
manus. Narrauit ei theodorus diuina & in
numerabilia quē passus ē. a pagensibus
hilargaugensis. S. tam quā iustitias in

54
iustitias & calamitates ab eis sustineret. edificauit
ibi eccliam parua sup̄ lū hilarg. qui postu
labat. ut apud uirum tempū ep̄m impetraret.
q̄ten illuc p̄ficeretur ipsa basilica dñi in honore
re s̄c̄e marie genitricis ei c̄secraret. Vener
quippe ambo. ad locū qui dicitur ep̄taticus.
reppererūt q; ibi sup̄scriptū ep̄m. in cunctis
suo iudicantē & orantē. Ergo in optumibus
ad p̄sentem p̄narratū beatus magnus abba
de theodoro. qualiter cū magno labore eccliam
c̄struisset. in loco capidonense. & quomodo
deprecabatur ut ille illuc p̄petaret. ipsiq;
eccliam dñi c̄secraret. Audiens hec uenera
bilis ep̄s. respondens dū ad eos. Dicit
prius uobis uementibus. quē cogitabāt & sic

equo tempore dno annuente p[er]ficiscar;
et carissime pat[er] magne ne sedens hic cogitab[am]
ut[rum] q[uod] om[ne]s d[omi]ni et na[m] magnificat[i]o habet in
illo loco p[er] multa miracula ei accurrere te future
venire etq[ue] solempnitatis ieiunium septi^m mensis
et ad sacerdoti dignitate[m] sup[er]nis gratiis fauen
tib[us] te p[ro]movere. Inclinato deniq[ue] capite ben[edixit]
magn[us] inquit. Cur hanc obiectione[m] asseris pat[er].
Pecator meo[rum] squalorib[us] et flagitiis sordet me
video. Idcirco una mea n[on] est talis ut amabilis
p[er]mittas tua me ad tantam dignitate[m] p[ro]mo
vere queat. Ergo noli deprecatione[m] mea[m]
p[ro] peccatis meis abicere. si d[omi]ni p[ro]vocatus man
datis incipe salubre et uiaq[ue] uernis deside
ramb[us] aperiri. Post ea m[ibi] seruo d[omi]ni indigno.

60
quand[um] p[re]sentat[ur] in p[re]sentia s[an]c[t]i longi
tatu[m] in n[ost]ro impende. Hierosolyma uideat que
adhuc disposita s[un]t p[ro]p[ri]e seruo suo. Citu[m] hec d[omi]ni
et ad r[ati]o[n]em uideat p[ro]p[ri]e s[an]c[t]i et uideat
ceroni[um] splendidissimu[m] ad h[ab]itume[m] capiti
suo in modu[m] u[er]it[atis] et s[an]c[t]i inuicib[us] saligne
C[on]tinuo au[tem] surgens amplexatus e[st] eu[m] et oscu
lans oculos et os ei d[omi]ni. Ad om[ne]s q[uod] p[ro]p[ri]e ei
maiestatis s[un]t uideat r[ati]o[n]em aut uideat ostendere
dignatus e[st] in p[er]petuam patriam tuam d[omi]ni
linqueret[ur] et p[ro]p[ri]e ei e[st] s[an]c[t]i et ipse fa
ciat locu[m] tuu[m] ab eo detinuit e[st] d[omi]ni et
ultimare coepit gra[tia] s[an]c[t]i et uideat
et respondit theodoru[s] a[n]i[m]i. Ad h[ec] r[ati]o[n]em
quit ep[iscopu]s. Bene uocat[ur] iste locus septuaginta

quasi in medio erat. in monasterio scilicet huius
cellula tua. Idcirco scilicet post meum
discessum hanc hereditatem permanere cupio.
ad sanctam matrem ecclesiam asiam. quoniam quasi
mediator in locus inter successoribus in istis
In monasterio tuo et iunior scilicet augustini
se ecclesie. huius dicti successore venerabilis
episcopus et presbyter ad castrum campidonensem.
descenditque cum illo beatus magnus comitatus
simul cum eis theodoro. et venerat ad castrum.
Convocata autem multitudine populi. in die
solemni benedictionis ipsius ecclesie. Vir venera-
bilis episcopus predicationis dulcedine. auditorum cor-
da refecit. Sicque iussu suo beatus magnus ea
que dixerat. tanta sapientie luce vestivit

61
populorum corda. in summa congratulatione audire.
et ineffabili veneratione acunc totum ordine sit
ordinatus. Biduo itaque ibidem manentes cum
grammari actione. populusque benedictione
tanti patris armatus. et ab episcopo osculo pacis
tributo. ad sua reversi sunt. Venerabilis episcopus et scilicet
simon abbas relinquenter theodore. ad custodiam
diocesis ecclesiam campidonensem.
erat itaque magnus morans in nobis suo quod
sibi parauerat ad fauces. per v. annos magnis
virtutes ibi operatur. deus per eum. in lumbis et
cos. per beatus surdis auditum. demonia. in multis
ficiens. claudicantibus. gressum tribuens.
Sicque docuit populum. et convertit ad fidem christi.
et ad credulitatem eius. relinquenter idola

uana & surda & ceciles in dnm ihm xpm.
Insuper & in oratione ei ostendit dñs uenas ferri
in montib; gyr inpositis ita. Post susceptā aut
benedictionē sacerdotalē cū ipse circuitus
montes & colles p diūsa loca explorans &
intuens plurima loca apta ad manendū.
qdā die ascendens in montē excelsū q̄ ue
cat si uinc. Inuenit ibi plurimos ursos
cōmorantes in maxima ferocitate. S. facta
oratione expep̄ ante eū tā mās effēti
aggratē. ut uelut boues q̄ ante bubulcū
pgunt. ita uenit ante eū; Ur ergo sc̄pstruū
se in figurā crucis ad terrā. & p̄ces dñō deuot
effudit. ut populo pago in illo moranti
aliquot ad m̄pculū p̄beret ad uictualia

62
adquirenda. Interea ursus un. id p̄pinquans
ad eū cū magna mitigatione coepit eū pede
monstrare abiecit magnū & quasi significans
qd̄ sub ipsa arbore copia uenarū ferri ē siftere;
Hoc ut homo dī uidit. dixit ad ferā. Percipio tibi innoie
dñi ut ipsa abiecit ear.
& quia gladiū non habem neq; fossorū. ut pos
sim radices ei incidere. Tu in nomine dñi eū
pedib; & dentib; tuis euellere rūpendo radices ei;
Quaten' nobis dñs demonstrat suā uoluntatem
in adiutorio populi istius t̄r̄. Adci ergo p̄
ceptū belua cū uersa coepit radices arboris rū
pere & cū dentib; frangere. donec ipsa arbor
cū radice fundit. ab urso effosa corrumpit. sicq;
monstrat s̄ diūse uenę ferri ad sumendū;

¶ Ir deniq; benignus in gr̃s do agens. assumens panē
de p̃ra sua. quā sibi habebat. ut regi ū famulam
porrerit. & ei ita p̃cepit. In nomine dñi mei
ih̃u xp̃i panē istū manduca. & sequere me. aut
aditū locū hominē quē tibi monstauero absq;
ulla l̃sione adducere stude.
defendens eū ab aliis sequi sibi ledere uolunt.

¶ Hoc facto circūpositos montes & colles. & ci-
uitates feris habetio comunes. ita ut nullū hic
hominē locutū. nec p̃ceperat. Et his die-
bus. & sus. beatus uir magnus. ad cellulā suā.
secutusq; ē eū. & sus. sicut canis. q̃ sequitur
dominū suū. Ergo ut ad cellulā suā ad-
ppinquat. uocauit hominē suū nomine
luto. & p̃cepit eū uenire. & adferre secū

63
secutū. & fossorū. atq; alicū. & comendauit eū
urso & dñi. Iam hominē sanū. & incolomē. p̃
duo ad locū. quē dñs ostendit nob. & caue ne
aliquā l̃sionē ab aliis feris patiaris;
Belua itaq; cūuersa oboediens iussioni ei. coepit
p̃gredi ante hominē. & aperire uīā atq; mon-
strare semitā. Sicq; adduxit eū ad locū inco-
lomē. ubi arbor corruerat. Nullā aliam
ferā p̃mittens ad eū adppinquare. donec uir
effodiens sarcinulā suā cōpleuit. & p̃ eā
de semitā usq; ad cellulā auri ei reduxit.
Hoc facto ursus ad saltū reuersus ē. homo
p̃strauit se ad pedes ei beati magni. & dixit.
¶ Et. domine nē cognosco & certus sū. quia
dñs omnino ē tecū. quō & bestia heremi

oboediunt tibi. ueluti ihu xpo; Na me ur-
sus ta puidit & custodiunt ut nec salti alius
feras ad me accedere pmittere; Ille au dicit.
Cave diligenter. ne aliquid hoc dicas du ego
uixero. si ppara aditu ceteris hominib; sic
ipse ursus te duxit. Quaten' uia noscant
illuc pficiscendi. & dno annuente deinceps
ope habeant adiuuctualia ceteraq; necessa-
ria pferru adquirenda; Ab illo ergo die
nota facta s incolis terre illius in ipso
loco & gyro diuersis uenit ferrii. que per
merita beati magni p manent usq; in p-
sentem die. Cuq; transissent. xxv. anni
& dñs illu locu p merita tanti uiri subli-
mare dilatariq; dignat' e. ut uictrpo

64
epo defuncto. xiiii kalendaru maiarum.
TOTO pelectione beati magni ad pontificat
honore apippino glorioso rege. la multi-
mis dieb; deductus est. Sed finit. xxv. an-
nis. beatus pat egrotare. e. ep. atq; in infirmitate
februm linguefere; Misit ergo ad theodox-
sodale suu. qui to temporis in apud donense
cellula morabat'. & accessit cu ita celebra-
re. atq; cu uisitare. & sua uisitatione resoue-
re fidissimu amicu; Audiens. hoc theodo-
rus comotione maxima deuualitudine
tanti uiri animoq; mesto. celeriter
partes uillas pfect'; sumens secum put-
poterat ea que in infirmitate laboranti
nouerat egreger. Veniens aut ad pfaa
unianum. eam.

cellula. inuenit beatū uirū in maxima in
firmitate dēnu. Cōmisit celeriter ad
torione ep̄m inuolans ei ut acceleret. Et tan
tū patronē. priusquā ab hac luce seculari
discederet. uisitare ueniret. Cū audisset igit̄
hoc p̄fat̄ p̄p̄. uelociter partes inillas p̄fect̄
est. & puenit ad coenobiū beati uiri.
Cūq; magni patroni in infirmitate maxima
laborasset. uidens hoc torio ep̄s cep̄ flere &
dicere. Heu heu pater amandē. heu doctor
egregius in his periculis me quasi orphanū
dimittis. Ad hec beatus uir magnus inquit.
Noli flere uenerabile p̄sul. q̄ me in tot mundia
liū p̄turbationū p̄cellis laborantē conspicis.
quō credo in mīā dī qd̄ anima mea inuimor

62
talitatis libertate sit gauisus. Tūc de p̄cor
orationib; tuis scis q̄ p̄ peccatori. & amine
mea n̄ desinas adiuuare. Inter hec ūba beatus
magnus p̄ dies xvi. laborans. expleuit lxx tri
bus annis. Indie scō dom̄ico. & in vii id̄ sept̄
cōmendans se dñō & uenerabili pontifici in se
nectute bona circa horā nonā. die ipsō do
m̄ico. scām animā dñō reddidit. detentus ve
te liberat̄ ergastu. lo. Flentibus aut̄ idē
ep̄o & theodoro corā lectulo ei audita uox.
Veni magne ueni. suscipe coronā quā tibi
dn̄s p̄p̄. uatā habet. Audita hac uoce
ergo. dixit torio ad theodorū. Cessamus
flere fr̄. q̄ potius nob̄ oportet gaudere.
de q̄ me ei immortalitate sūpt̄ in hoc n̄g.

no audito. quā luctū facere. Sciam' ad excitam
et p̄tā carissimo amico salutare hostias
dño immolare studeamus. Finito itaq; fratris
comemorationis obsequio. inueni' ambu
sarcofagi optimū lapideū. aquodā dūce
antiquis temporib; noīe abuzaco cōstructū.
qui & ipsū castrū construx. & suo noīe si
militer abuzacū uocant. Sed n̄ fuit in ipso
sarcofago positus neq; sepult' quisquā.
Purgato ergo ipso sarcofago. assumpserū
scm corpus. & recondidit' in loco ubi pat̄
ipse sibi oraculū construxerat. & cooperi
erunt humo. ponentes ei' uitā in capite
suo scriptā uirtutibusq; plenā. sub auc
toritate theodori. ita. Ego itaq; theodori

66
monachus ex monasterio scī galli. iussu tor
tonis epī sic atheodgisele monacho scī colū
bani. de sancti uiri conuersationib; simul
cubato colūbano cōperi. & post oculis meis
ipse uidi. & auribus audiui. seu postea quā
me reliquit in cellula cāpidonense. sic post
ea ap̄fato uenerabili epō torrone de uir
tutib; ei' didici; Plurima s̄m̄a incipitatio
meo scribere curau. & ad caput ei' posui
reconditū eū in sepulchro. Quatenus futu
ris temporibus quando dño reuelant
corpus ei' scm̄ inuentū fuerit. sic dño an
nuente illi. q̄ tē pastores & rectores sc̄e
eccle' fuerint inuenerint iustū & dignū fore.
Ita ea quę corrigenda sunt

etque emenda s' emendent. Nec n' p'me ser-
uari p'i intercedere n' delignant^r. quatenus
orationib; tam patronis susultus anima
mea inrequie sempiterna procedat.

Vir ergo venerabilis eps tozzo post obitu
beati patronis magni put potuit ipsum
coenobiū semp cū suis custodib; custodiunt.
secundū facultatē loci regens & guber-
nans atq; disponens ea quę ad ipsū mo-
nasteriū iure p'tinere debebat. Custodieris
sem corpus cū clericis. & officiis diuinis.
atq; luminarib; usq; ad obitu suū. q
p'manens post discessū beati magni in
pontificatu. annos. v. & menses. iiii. xvii.
let febr. uita secularē figū.

67
tradens ante obitu suū hereditatē suam
ad sepulchrū beati magni. cū firmitate & sti-
pulatione scdm legē alamanorū. sepult^r q;
est ad lero suo. augustense sub testimonio
incide hereditatē. hereditatē eadem

enq; p' obitu gloriosi regis pippini filius
suis litigantib; erect^r; & uilo inductu bau-
riorū. & gotarid in regimine alamanorū;
Sicq; orta ē magna seditione & rixa int' bu-
arios & alamanos. Devastantes & depdan-
tes seu spoliantes omā que in marchis duorū
regnorū consistebant. minime quunt theodo-
rus fidelis monachus scī galli & magni custo-
dite locū capudonense p'p't uarias p'secuti-
ones. & malorū hominū apagen s'ib; ipsiō loci

oppressiones insuas & sua nec n̄ inferre & ipso. Idcir-
co relinquens illū locū p̄fectus ē iterū ad monasteriū
beati galli. Inuenitq; beatū otmārū abbatē
ipsius monasterii iā senē & grandeniū. puerūq;
etis si dñō grās spū scō plenū & diuini uirtu-
bus imbutū. Narrauit ei om̄i de beato mag-
no & filiis xp̄i quē acciderant & de loco cāpi-
donensē. Scilicet de persecutione plurimi quā passus
ē. wiganiū. uel amalis. xp̄iani;

Hac audiens beatū otmārū dolens & merens de
tanta p̄secutione seu & iā & de sua ipsa quā iā
ap̄ssimis comitib; vuarmo & ruodhardo qui
tē temporis q̄si totius salmannē curā am̄ministra-
bant. paciebantur. Quendā de fr̄ib; ei perthe-
gorū monachū optimū uirū & prudentem

68
cū quatuor monachis alius illuc direxit.
qui illū locū custodirent. donec dñō optu-
larat pace reddita. iterū arge karolo subli-
maxur. Permittens theoclorum morari in mo-
nasterio beati galli usq; ad obitum suum.
gitur karolo rege consolidato & cōfirmato in
p̄uincia galliarū restaurans & r̄edificans ecc̄las
quē amalis inuasorib; desolatae erant.
Totā germaniā dñs sub suo subugauit imperio.
interfectis principib; germaniā possi den-
tibus. Cūq; audisset de beato otmāro inuiste-
acta. & ad finē obitus usq; p̄ducta. nec non
de enobio cāpidonensē. Immo de ciuitate
augustanis. qui p̄p̄e de monasterio sc̄i astrae
& cellā sc̄i magni p̄ ene destructā & desolatā.

compunctus corde mirū redificare. & episcopus ipsas
ecclias & sublimare. Constituit autē episcopus sindprou
nomine in ipsa ciuitate. & dedit scdm mortē regis
firmitatis pceptū. idēfata loca omnia quae ab antec
cessore suo pippino illuc tradita fuerant.

Insuper & addidit plurima. Suscepitque episco
patum sindprou perfectus ē ad augustā uinde
licū. & pannonia rex ferrē rex ipse eccliam con
struens basilicā scē aiaz & restaurans e. enobis
scē magni. Parrochiā uero in amborum partib;
lechi fluminis. paucioritate dōm leonis tē tem
poris papae & confirmationē domni karoli iā
facti imperatoris. in utroque regno simul dño
fauente coadunauit. Quia uero ergo corpus
beati magni repositū sit. & inter ceteras uirtu

69
tes quae ante sepulchrū ei dñs p merita sua
reuelare dignat⁹. quā maximā uirtutem tē
repperienti corpore suo manifestauit. nō silendū;
efuncto autē sindprou episcopo successor eius hanc
in episcopatu pastoralis indicū sumpsit.

Sic enim amplius quā uii annos in pontificatus
honore ipsā eccliam regere uisus ē. mirum
quid aliquid ex his reb; sublimare uisitan
tū inbauaria. ppter suā pgeniē quā ibi p sen
tē habebat. ea quae potuit. & ipsā eccliam
adquisiuit. Finis autē post transactis uii
annis. temporib; suis successores ei qui in
ipsa scā ecclia constituti s. primus nuncius
e. episcopus fundamentis eccliam beati magni
construere. Ceteri uero p̄sules eū subst

quem p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e similiter c[on]struxit
tam non fuit aula basilicę ad p[ro]fite[re] op[er]is
p[ro]ducta. donec d[omi]no annuente a g[ra]tiosissimo
rege h[un]dovico filio h[un]dovici clarissimi
imperatoris. lanto ipsa sc[ilicet] sede co[n]tribu
ent[ur] adept[us] e[st]. Consecrat ergo p[ro]f[an]u[m] in
pontificat[us] dignitate. v[er]o ep[iscop]at[us] sui
rect[us] p[ro]p[ri]e e[st]. & om[n]i pulchritudine
decorata. semq[ue] corpus in fra media eccl[esi]a
sua requiescere sinens sicut p[ri]us positu[m]
fuerat cu[m] om[n]i diligentia & honore. donec
cu[m] archi ep[iscop]o suo & c[eter]is cu[m] fratrib[us] suis inue[n]iret
sicu[m] ausus e[ss]et ab illo loco ad allu[m] transire.
Consilio au[tem] facto cu[m] archi ep[iscop]o suo s[ed]e magon
ciacensis eccl[esi]e. No[n]e o[mn]i[n]o. & c[eter]isq[ue] ep[iscop]is

70r
suis. suffraganeis inuener[unt] dignu[m] fore sem
corpus & p[re]ciosu[m] ab illo loco in meliorem &
sublimiore[m] transponere si deus uellet.
Sicq[ue] reuersus cu[m] licentia p[ro]f[an]i regis h[un]
dovici ad p[ro]p[ri]a. Ad coenobiu[m] beati galli
accelerans gratissimu[m] om[n]ib[us] q[ui]bus p[ro]p[ri]e
reptu[m] e[st] silu[m]. Erat au[tem] q[ui]da[m] in eo le monaste
rio fr[ater] ex pago duria ortus. & qua[m] uis pauper[us].
tam ex bonis parentib[us] natus. Cu[m]q[ue] ibi studio
discendi moraretur. & assidue quasi cotidi
anu[m] victu[m] suis laborib[us] quesitare. quoda[m]
dolore percussus in latra graui p[ro]sp[er]a te
por[um] longa infirmitate contabuit. Ita ut
ab humero uidelicet usq[ue] ad extremitate[m] cor
poris parte[m] in uno latere ulcera sanem

Quamvis pueri qui plurimum
 Quamvis pueri qui plurimum
 alioquin non esset
 potius. Lato pueri
 suam suam
 diu diu implorant ut
 pueri in se habent
 semper
 cuiusque merita ostendit
 etiam nocte diu corpore
 adhibere
 acundis
 adhibere
 sibi mal
 placetque

The right page of the manuscript is heavily damaged, with large sections of text missing due to tears and holes. The visible text is mostly illegible due to fading and the extent of the damage.